

YÖNETMELİK

Ticaret Bakanlığından:

**UZAKTAN İLETİŞİM ARAÇLARI YOLUYLA PİYASAYA ARZ EDİLEN
ÜRÜNLERİN PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ YÖNETMELİĞİ**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri**

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilen veya piyasada bulunduran ürünlerle ilgili piyasaya arz koşullarına, satış ilanlarına, bu ürünleri piyasaya arz eden veya piyasada bulunduran iktisadi işletmeciler ile çeşitli hizmet sağlayıcıların yükümlülüklerine, yetkili kuruluşların görev, yetki ve sorumluluklarına ve bu kapsamda yürütülecek piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, uzaktan iletişim araçları yoluyla satış, reklam ve tanıtım faaliyetleri konusunda özel mevzuat hükümleri bulunan durumlar haricinde, uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilen veya piyasada bulunduran tüm ürünleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununun 24 üncü maddesine ve 9/7/2021 tarihli ve 4269 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmeliğin 33 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- Aracı hizmet sağlayıcı: Başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek veya tüzel kişiyi,
- Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- Bilgi toplumu hizmet sağlayıcısı: Fiziksel olarak karşı karşıya gelinmeksizin elektronik yollarla ve hizmet alıcısının münferit talebiyle normal şartlarda ücret karşılığı sunulan bir hizmetin sağlayıcısını,
- Ciddi risk taşıyan ürün: Risk değerlendirmesine dayanması ve ürünün normal ve öngörülebilir kullanımının dikkate alınması kaydıyla, zarara yol açabilecek bir tehlikenin gerçekleşme olasılığı ve zararın ciddiyetinin büyüklüğünün birlikte ele alınması neticesinde, riskin etkisi kısa vadede ortaya çıkmayan vakalar da dâhil olmak üzere, yetkili kuruluşların acil müdahalesini gerektiren risk taşıyan ürünü,
- Çevrim içi arayüz: Nihai kullanıcıların ürünlere erişimini sağlamak amacıyla iktisadi işletmeci veya aracı hizmet sağlayıcı tarafından işletilen internet sitesi, internet sitesinin bir kısmı veya bir uygulamayı içeren herhangi bir yazılımı,
- Dağıtıcı: Ürünü tedarik zincirinde yer alarak piyasada bulunduran, imalatçı veya ithalatçı dışındaki gerçek veya tüzel kişiyi,
- Düzeltici önlem: Bir uygunsuzluğu ortadan kaldırmak amacıyla, yetkili kuruluşun talebi doğrultusunda veya iktisadi işletmecinin kendiliğinden gerçekleştirdiği faaliyeti,
- Elektronik ticaret: Fiziki olarak karşı karşıya gelmeksizin, elektronik ortamda gerçekleştirilen çevrim içi iktisadi ve ticari her türlü faaliyeti,
- Elektronik ticaret ortamı: Elektronik ticaret faaliyetinde bulunulan internet sitesi, mobil site veya mobil uygulama gibi platformları,
- Genel Müdürlük: Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğünü,
- Geri çağırma: Nihai kullanıcının elinde bulunan ürünün iktisadi işletmeciye geri getirilmesini amaçlayan her türlü önlem,
- İfa hizmet sağlayıcı: Ticari faaliyetleri sırasında ürünün sahipliğini almaksızın, posta hizmetleri, koli veya parsel sevkiyat hizmetleri, diğer posta hizmetleri veya navlun taşıma hizmetleri hariç olmak üzere depolama, paketlenme ve nakliye hizmetlerinden en az ikisini sunan gerçek veya tüzel kişiyi,
- İktisadi işletmeci: İmalatçı, yetkili temsilci, ithalatçı, dağıtıcı veya ilgili teknik düzenleme kapsamında ürünlerin imalatına, piyasada bulundurulmasına veya hizmete sunulmasına ilişkin sorumluluğu olan diğer gerçek veya tüzel kişileri,
- İmalatçı: Ürünü imal ederek veya ürünün tasarımını veya imalatını yaptırarak kendi isim veya ticari markası ile piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişiyi,

- l) İthalatçı: Ürünü ithal ederek piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişiyi,
- m) Medya hizmet sağlayıcı kuruluş: Radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmeti içeriğinin seçiminde editöryal sorumluluğu bulunan ve bu hizmetin düzenlenme ve yayınlanma biçimine karar veren tüzel kişiyi,
- n) Nihai kullanıcı: Bir ürünü ticaret, iş, zanaat ve mesleki faaliyetler dışında tüketici olarak ya da sanayi veya mesleki faaliyeti için elinde bulunduran, Türkiye’de yerleşik veya ikamet eden gerçek ya da tüzel kişiyi,
- o) Piyasa gözetimi ve denetimi: Ürünlerin ilgili teknik düzenlemesi veya 11/3/2021 tarihli ve 31420 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliğinde belirtilen gereklere uygun olmalarını sağlamak ve bu mevzuat kapsamında yer alan kamu yararını korumak amacıyla yetkili kuruluşlar tarafından yürütülen faaliyetleri ve alınan tedbirleri,
- ö) Piyasada bulundurma: Ürünün ticari faaliyet yoluyla, bedelli veya bedelsiz olarak dağıtım, tüketim veya kullanım için piyasaya sağlanmasını,
- p) Piyasaya arz: Ürünün piyasada ilk kez bulundurulmasını,
- r) Posta hizmet sağlayıcılar: Postalanacak ürünlerin gümrükleme ve sınıflandırması ile iştegal eden gerçek ve tüzel kişiler ile 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinde tanımlanan hizmet sağlayıcıları,
- s) Risk: Zarara yol açacak bir tehlikenin gerçekleşme olasılığı ile bu zararın ciddiyetinin büyüklüğünün birleşimini,
- ş) Teknik düzenleme: İdari hükümler de dâhil olmak üzere, ürünün niteliğini, işleme veya üretim yöntemlerini veya bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme veya uygunluk değerlendirme işlemlerini tek tek veya birkaçını ele alarak belirleyen uyulması zorunlu mevzuatı,
- t) Uygunluk işareti: Ürünün ilgili teknik düzenlemeye uygun olduğunu gösteren işareti,
- u) Uygunsuzluk: Ürünün ilgili teknik düzenlemesi, Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliği, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmelik veya bu Yönetmelikte belirtilen gerekliliklere uygun olmama halini,
- ü) Uzaktan iletişim aracı: Mektup, katalog, telefon, faks, radyo, televizyon, elektronik posta mesajı, kısa mesaj, internet gibi fiziksel olarak karşı karşıya gelinmeksizin sözleşme kurulmasına imkân veren her türlü araç veya ortamı,
- v) Ürün: Her türlü madde, müstahzar veya eşyayı,
- y) Ürün güvenliği temas noktası: Aracı hizmet sağlayıcının elektronik ticaret ortamı için oluşturduğu, yetkili kuruluş ve Genel Müdürlükten gelen talepleri karşılamak ve ürün güvenliğine ilişkin hususlarda nihai kullanıcıların kendisi ile doğrudan ve hızlı bir şekilde temas kurabilmelerini sağlamak amacıyla belirlediği elektronik iletişim adresini,
- z) Yetkili kuruluş: Ürünlere ilişkin teknik düzenlemeleri hazırlayan, yürüten veya ürünleri denetleyen kamu kuruluşunu,
- aa) Yetkili temsilci: İmalatçının 7223 sayılı Kanun, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmelik, bu Yönetmelik ve ilgili diğer mevzuat kapsamındaki bazı yükümlülüklerini onun adına yerine getirmek üzere imalatçı tarafından yazılı şekilde görevlendirilen Türkiye’de yerleşik gerçek veya tüzel kişiyi,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uzaktan İletişim Araçları Yoluyla Piyasaya Arz, Piyasada Bulundurma ve Satış İlanlarında Ürünlere İlişkin Bilgi Sunma

Uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz veya piyasada bulundurma

MADDE 5- (1) Bir ürünün uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilebilmesi veya piyasada bulundurulabilmesi için ilgili teknik düzenlemelere veya Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliğine uygun olması gerekir.

(2) Satışın gerçekleşmesi için verilen promosyon gibi ürünler de dahil olmak üzere, uzaktan iletişim araçları yoluyla iktisadi işletmeci tarafından satışa sunulan ürünler, satış eğer Türkiye’de yerleşik nihai kullanıcıları hedefliyorsa, piyasada bulundurulmuş sayılır.

(3) Uzaktan iletişim araçları yoluyla yapılan satışlarda aşağıdaki koşullardan en az birini yerine getiren iktisadi işletmecilerin Türkiye’de yerleşik nihai kullanıcıları hedeflediği kabul edilir:

- Türkçe dil seçeneği sunulması.
- Fiyatın Türk Lirası olarak gösterilme seçeneğinin bulunması.
- Türk Lirası olarak ödeme kabul edilmesi.
- Türkiye’deki adreslere sevkiyat yapma seçeneğine yer verilmesi.
- Türkiye’deki nihai kullanıcılara fiziki gönderim yapılması.
- İnternet üzerinden satışlarda alan adının, Türkiye’ye sevkiyatın mümkün olduğu coğrafi alanlarda kayıtlı olması.

(4) Bakanlığın internet sayfasında yayımlanan listede yer alan mevzuat kapsamında bulunan bir ürünün, uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasada bulundurulabilmesi için Türkiye’de yerleşik bir iktisadi işletmecisinin olması gerekir.

(5) Dördüncü fıkra da geçen iktisadi işletmeci sırasıyla aşağıdakileri kapsar:

a) Türkiye’de yerleşik imalatçı.

b) İmalatçının Türkiye’de yerleşik olmaması durumunda ithalatçı.

c) 8 inci madde kapsamında yer alan yükümlülükleri yerine getirmek üzere imalatçı tarafından yazılı şekilde görevlendirilen Türkiye’de yerleşik yetkili temsilci.

ç) Türkiye’de yerleşik (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan iktisadi işletmecilerin bulunmaması halinde, 9 uncu madde kapsamında yer alan yükümlülükleri yerine getirmek üzere Türkiye’de yerleşik ifa hizmet sağlayıcı.

Satış ilanlarında ürünlere ilişkin bilgi sunma

MADDE 6- (1) İktisadi işletmeci, kendi ismi ve kayıtlı ticari ünvanı, iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresinin yanı sıra, uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz ettiği veya piyasada bulundurduğu ürüne ilişkin aşağıdaki bilgileri kolayca görülebilecek ve açıkça okunabilecek şekilde satış ilanına yansıtır:

a) Ürünün Türkiye’de yerleşik imalatçısının ismi, kayıtlı ticari ünvanı veya markasının yanı sıra iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresi.

b) İmalatçı Türkiye’de yerleşik değilse, ithalatçının ismi ve kayıtlı ticari ünvanının yanı sıra iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresi.

c) Türkiye’de yerleşik bir imalatçı veya ithalatçının olmaması durumunda, Bakanlığın internet sayfasında yayımlanan listede yer alan mevzuat kapsamındaki ürünler için 5 inci maddenin beşinci fıkrasının (c) veya (ç) bentlerinde belirtilen iktisadi işletmecinin ismi ve kayıtlı ticari ünvanının yanı sıra iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresi.

ç) Teknik düzenlemelerde ürüne veya ürün ambalajına veya ürüne eşlik eden belgelere iliştilmesi gerektiği belirtilen Türkçe uyarı ve güvenlik bilgileri ile uygunluk işaretleri.

d) Ürünün fotoğrafı, tipi ve ürünü tanımlayacak diğer bilgiler dahil olmak üzere ürünün tarifine imkân veren tüm bilgiler.

(2) İktisadi işletmeci, birinci fıkra da belirtilen bilgileri sesli iletişim yoluyla yapılan satışlarda sözel olarak, yazılı iletişim yoluyla yapılan satışlarda ise yazılı olarak sağlamak suretiyle nihai kullanıcıların ürünü satın almadan bilgilenmesini sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Piyasaya Arzda veya Piyasada Bulundurmada Genel Yükümlülük, Yetkili Temsilcinin, İfa Hizmet Sağlayıcının ve Aracı Hizmet Sağlayıcının Yükümlülükleri ile İş Birliği Yükümlülüğü

Piyasaya arzda veya piyasada bulundurmada genel yükümlülük

MADDE 7- (1) İktisadi işletmecilerin 7223 sayılı Kanun, Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliği ile Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmelik kapsamındaki yükümlülükleri, uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulmuş ürünler için de geçerlidir.

Yetkili temsilcinin yükümlülükleri

MADDE 8- (1) Yetkili temsilci, 7223 sayılı Kanun ile Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmelikte belirtilen yükümlülüklerine ilave olarak ve ilgili teknik düzenlemelerdeki yükümlülükleri saklı kalmak kaydıyla, Bakanlığın internet sayfasında yayımlanan listede yer alan mevzuat kapsamındaki ürün grupları için Türkiye’de yerleşik imalatçı veya ithalatçının bulunmaması durumunda, ismini, kayıtlı ticari ünvanını veya markasını ve açık adresini de içerecek iletişim bilgilerini ürünün üzerinde, bunun mümkün olmadığı durumlarda ürünün ambalajında veya ürüne eşlik eden bir belgede nihai kullanıcıyı yanıltmayacak, silinmeyecek, kolayca görülebilecek ve açıkça okunabilecek şekilde belirtir.

İfa hizmet sağlayıcının yükümlülükleri

MADDE 9- (1) İfa hizmet sağlayıcı, faaliyetleri ürünün güvenliğine etki etmediği ve imalatçı, ithalatçı veya yetkili temsilci olarak tanımlanmadığı hallerde dağıtıcı olarak kabul edilir ve dağıtıcının ilgili teknik düzenleme kapsamındaki yükümlülüklerinden sorumlu tutulur.

(2) İfa hizmet sağlayıcı, ürünün üzerine kendi marka ve ismini ilişitirse veya ürünü ilgili teknik düzenlemelerin gereklerine uygunluğunu etkileyecek şekilde değiştirirse ya da faaliyetleri ürünün güvenliğini etkilerse, imalatçı olarak kabul edilir ve imalatçının ilgili teknik düzenleme kapsamındaki yükümlülüklerinden sorumlu tutulur.

(3) 5 inci maddenin beşinci fıkrası kapsamında ifa hizmet sağlayıcı, hizmet sağladığı Bakanlığın internet sayfasında yayımlanan listede yer alan mevzuat kapsamındaki ürün grupları için Türkiye’de yerleşik imalatçı, ithalatçı veya yetkili temsilcinin bulunmaması durumunda, aşağıdaki sorumlulukları yerine getirir:

a) İlgili teknik düzenlemelerdeki yükümlülükleri saklı kalmak kaydıyla, ismini, kayıtlı ticari ünvanını veya markasını ve açık adresini de içerecek iletişim bilgilerini ürünün üzerinde, bunun mümkün olmadığı durumlarda ürünün ambalajında veya ürüne eşlik eden bir belgede nihai kullanıcıyı yanıltmayacak, silinmeyecek, kolayca görülebilecek ve açıkça okunabilecek şekilde belirtir.

b) İlgili teknik düzenlemelerin gerektirdiği hallerde, uygunluk beyanının veya performans beyanının ve teknik dosyanın hazırlanmış olduğunu teyit eder, ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, süre belirtilmediği hallerde ise 7223 sayılı Kanunda belirtilen süre boyunca yetkili kuruluşa sunulmak üzere uygunluk beyanını veya performans beyanını muhafaza eder ve yetkili kuruluşların talebi halinde teknik dosyayı yetkili kuruluşa sunar.

c) Yetkili kuruluşun talebi doğrultusunda, ürünün uygunluğunu gösteren gerekli tüm bilgi ve belgeleri yetkili kuruluşa Türkçe veya yetkili kuruluşun kabul edeceği diğer bir dilde sağlar.

ç) Ürünün risk taşıdığını öğrendiği ya da bilmesi gerektiği hallerde, yetkili kuruluşu bilgilendirir.

d) Uygunsuzluk durumunda, uygunsuzluğun ortadan kaldırılması amacıyla yetkili kuruluşun gerekli düzeltici önlemin derhal alınması talebine istinaden yetkili kuruluş ile iş birliği yapar. Ürünün risk taşıdığını öğrendiği veya bilmesinin gerektiği hallerde, uygunsuzluğun ortadan kaldırılması mümkün değilse, yetkili kuruluşun talebine istinaden veya kendiliğinden ürünün taşıdığı riskin ortadan kaldırılması amacıyla yetkili kuruluş ile iş birliği yapar.

Aracı hizmet sağlayıcının yükümlülükleri

MADDE 10- (1) Aracı hizmet sağlayıcı, kendi çevrim içi arayüzünü, iktisadi işletmecilerin piyasaya arz ettikleri veya piyasada bulundurdıkları her ürün için 6 ncı maddenin birinci fıkrasında yer alan bilgileri sunmalarına imkân verecek biçimde ve bu bilgilerin nihai kullanıcılar tarafından ürünün ilanında görüntülenmesini veya başka yollarla kolayca erişilebilir olmasını sağlayacak şekilde tasarlar ve düzenler.

(2) Aracı hizmet sağlayıcı, yetkili kuruluşlardan gelen içeriğin çıkarılması ve diğer talepleri yirmi dört saat içinde yerine getirir ve yürütülen işlemlerin sonucu hakkında talep sahibini ivedilikle bilgilendirir.

(3) Aracı hizmet sağlayıcı, piyasada bulundurulan bir ürünün uygunsuzluğundan haberi olması halinde söz konusu ürünün elektronik ticaret ortamındaki içeriğini kaldırmak veya içeriğe erişimi engellemek için derhal girişimde bulunur ve yetkili kuruluşu bilgilendirir.

(4) Yetkili kuruluşlar aracı hizmet sağlayıcılardan, ihlale konu içeriğin çevrim içi arayüzlerinde gelecekte de yer almasını engellemelerini talep edebilir.

(5) Aracı hizmet sağlayıcı, ikinci ve dördüncü fıkralar ile 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ve dördüncü fıkrası kapsamında yetkili kuruluşlardan ve Genel Müdürlükten gelen talepleri karşılamak ve ürün güvenliğine ilişkin hususlarda nihai kullanıcıların kendisi ile doğrudan ve hızlı bir şekilde temas kurabilmelerini sağlamak üzere bir ürün güvenliği temas noktası belirler. Aracı hizmet sağlayıcı, belirlediği ürün güvenliği temas noktasının iletişim bilgilerini yetkili kuruluşlar ile Genel Müdürlüğe bildirir ve nihai kullanıcıların ürün güvenliği temas noktasına çevrim içi arayüzü üzerinden kolayca erişebilmesini sağlar.

(6) Aracı hizmet sağlayıcı, uygunsuzluğu sebebiyle geri çağırıldığını öğrendiği ürünleri kendi çevrim içi arayüzü üzerinden satın almış tüm nihai kullanıcılara, 7223 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi kapsamında iktisadi işletmeci tarafından ürünün geri çağırılmasına ilişkin yapılan duyuruda yer alan bilgileri elektronik posta mesajı yoluyla gecikmesizin iletir. Aracı hizmet sağlayıcı, aynı bilgilendirmeyi çevrim içi arayüzü üzerinden de yapar.

(7) Aracı hizmet sağlayıcı, tedarik zincirinde yer alan bir önceki ve varsa bir sonraki iktisadi işletmecinin ismi, kayıtlı ticari ünvanı veya markası ve irtibat bilgileri ile ürünün takibini kolaylaştıracak diğer bilgilerin kaydını düzenli bir şekilde tutar, bu kayıtları ürünün kendi çevrim içi arayüzü üzerinden piyasaya arz edildiği veya piyasada bulundurulmaya başlandığı tarihten itibaren en az on yıl boyunca muhafaza eder ve yetkili kuruluşun talebi halinde sunar.

(8) Aracı hizmet sağlayıcı, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılması için elektronik ticaret ortamı sağlamanın yanında, imalatçı, ithalatçı, yetkili temsilci, dağıtıcı veya ifa hizmet sağlayıcı olması durumunda iktisadi işletmeci olarak kabul edilir.

İş birliği yükümlülüğü

MADDE 11- (1) Yetkili kuruluşların talebi halinde;

a) Bilgi toplumu hizmet sağlayıcıları, kendi hizmetleri aracılığıyla elektronik ortamda piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulan bir ürünün taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması veya bu mümkün değil ise azaltılması amacıyla yürütülen işlemlerin kolaylaştırılması,

b) Aracı hizmet sağlayıcılar, kendi hizmetleri aracılığıyla elektronik ortamda piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulan bir ürünün taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması veya bu mümkün değil ise azaltılması amacıyla yürütülen işlemlerin kolaylaştırılması,

c) Posta hizmet sağlayıcılar, taşıdıkları paketlerin içeriğinin ürün güvenliği açısından denetiminin kolaylaştırılması,

amacıyla yetkili kuruluşlarla iş birliği yapar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yetkili Kuruluşların Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Yetkili kuruluşların görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 12- (1) Yetkili kuruluş;

a) Uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulanan ürünlerin güvenli ve ilgili teknik düzenlemesine uygun olup olmadığına dair denetimleri yapar. Bu denetimlerde, yetkili kuruluşun görevlendirdiği gerçek veya tüzel kişi tarafından internet, radyo ve televizyon gibi uzaktan iletişim araçları üzerinden kimlik açıklanmadan satın alınan ürünler numune olarak esas alınır. Yetkili kuruluş, denetim sonucunda tespit ettiği uygunsuzlukların giderilmesini teminen iktisadi işletmecilerin uygun ve orantılı düzeltici önlemleri almasını sağlar.

b) Piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulanan uygun olmayan bir ürünün internet üzerinden tanıtımı ve satışının yapılması halinde, aracı hizmet sağlayıcıya içeriğin çıkarılması için internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta mesajı veya diğer iletişim araçları ile bildirimde bulunur. İçeriğin yirmi dört saat içerisinde çıkarılmaması veya içeriğin yirmi dört saat içerisinde çıkarılmasına rağmen aynı ürünün tekrar sistemlerinde yer aldığı tespit halinde yetkili kuruluş uygun olmayan ürüne ilişkin içeriğe erişimin engellenmesine karar verir ve bu kararı uygulanmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirir. İnternet sitesinin doğrudan iktisadi işletmeciye ait olması durumunda da aynı uygulama yapılır. Bu fıkra kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararı, URL adresine erişimin engellenmesi ve benzeri yollarla uygulanır.

c) Piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulanan uygun olmayan bir ürünün televizyon veya radyo üzerinden tanıtımı ve satışının yapılması halinde tanıtım ve satışın durdurulmasını medya hizmet sağlayıcı kuruluştan ister. Medya hizmet sağlayıcı kuruluş, tanıtım ve satışın durdurulması için yetkili kuruluş ile iş birliği yapar. Yetkili kuruluş, satışın durdurulması kararını Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna bildirir.

ç) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinde uygunsuzluğu tespit edilen ürünler ile diğer ülkelerce tespit edilen uygunsuz ürünlere ilişkin bilgilerin kayıt altına alındığı uluslararası platform ve veri tabanlarında yer alan ürünlerin uzaktan iletişim araçları yoluyla Türkiye piyasasında bulunup bulunmadığını araştırır.

(2) Yetkili kuruluş, 6 ncı maddeye aykırı davranan iktisadi işletmeciye, uygunsuzluğun giderilmesi için elektronik ortamda veya yazılı olarak uyarıda bulunur.

(3) İkinci fıkra kapsamında uyarılan iktisadi işletmecinin uygunsuzluğu iki iş günü içinde gidermemesi veya yetkili kuruluşun iktisadi işletmeciye ulaşamaması durumunda yetkili kuruluş, 7223 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca işlem yapar.

(4) Yetkili kuruluş, yaptığı risk değerlendirmesi neticesinde 6 ncı maddeye aykırılığın ciddi risk belirtisi oluşturduğuna karar verirse, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmeliğin 21 inci maddesine göre yapacağı denetimde ürünün kontrolü tamamlanıncaya kadar ilgili ürünün uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arzının ve piyasada bulundurulmasının geçici olarak durdurulmasına karar verebilir. Bu karara istinaden yetkili kuruluş, aracı hizmet sağlayıcıdan veya iktisadi işletmeciden ilgili ürüne ilişkin içeriğin, çevrim içi arayüzden kaldırılmasını isteyebilir.

(5) Yetkili kuruluş, aracı hizmet sağlayıcıdan veya iktisadi işletmeciden çevrim içi arayüze erişim sağlandığında son kullanıcılara yönelik bir uyarının, risk belirtisi ortadan kalkana kadar kolay görülebilecek bir şekilde açıkça gösterilmesini isteme yetkisine sahiptir.

(6) Yetkili kuruluşun, 7223 sayılı Kanun ile Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmelikte belirtilen görev, yetki ve sorumlulukları, uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulanan ürünler için de geçerlidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yaptırımlar ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 13- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere ve yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere 7223 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri kapsamında öngörülen idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 14- (1) Bu Yönetmelik 1/4/2025 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

**30 EKİM 2024 TARİH VE 32707 SAYILI RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANAN "UZAKTAN İLETİŞİM
ARAÇLARI YOLUYLA PİYASAYA ARZ EDİLEN ÜRÜNLERİN PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ
YÖNETMELİĞİ"NDE ATIF YAPILAN MEVZUAT LİSTESİ***

***Bu liste Ticaret Bakanlığı web sayfasından alınmıştır. [Atıfta Bulunulan Mevzuat Listesi](#) linkine tıklayarak ulaşabilirsiniz.**

- 1) 10/7/2013 tarih ve 28703 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (305/2011/AB)
- 2) 1/5/2019 tarih ve 30761 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği (2016/425/AB)
- 3) 5/5/2018 tarih ve 30412 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gaz Yakan Cihazlara Dair Yönetmelik (2016/426/AB)
- 4) 30/12/2006 tarih ve 26392 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Açık Alanda Kullanılan Teçhizat Tarafından Oluşturulan Çevredeki Gürültü Emisyonu ile İlgili Yönetmelik (2000/14/AT)
- 5) 3/3/2009 tarih ve 27158 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT)
- 6) 4/10/2016 tarih ve 29847 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Oyuncak Güvenliği Yönetmeliği (2009/48/AT)
- 7) 5/2/2022 tarih ve 31741 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Enerji ile İlgili Ürünlerin Çevreye Duyarlı Tasarımına İlişkin Yönetmelik (2009/125/AT)
- 8) 26/12/2022 tarih ve 32055 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik (2011/65/AB)
- 9) 2/10/2016 tarih ve 29845 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Piroteknik Maddelerin Belgelendirilmesi, Piyasaya Arzı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik (2013/29/AB)
- 10) 5/5/2017 tarih ve 30057 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gezi Tekneleri ve Kişisel Deniz Taşıtları Yönetmeliği (2013/53/AB)
- 11) 3/11/2016 tarih ve 29877 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Basit Basınçlı Kaplar Yönetmeliği (2014/29/AB)
- 12) 2/10/2016 tarih ve 29845 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektromanyetik Uyumluluk Yönetmeliği (2014/30/AB)
- 13) 2/7/2016 tarih ve 29760 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Otomatik Olmayan Tartı Aletleri Yönetmeliği (2014/31/AB)
- 14) 29/6/2016 tarih ve 29757 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ölçü Aletleri Yönetmeliği (2014/32/AB)
- 15) 30/6/2016 tarih ve 29758 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler ile İlgili Yönetmelik (2014/34/AB)
- 16) 2/10/2016 tarih ve 29845 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Belirli Gerilim Sınırları İçin Tasarlanan Elektrikli Ekipman ile İlgili Yönetmelik (2014/35/AB)
- 17) 5/11/2020 tarih ve 31295 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Telsiz Ekipmanları Yönetmeliği (2014/53/AB)
- 18) 3/3/2018 tarih ve 30349 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Basınçlı Ekipmanlar Yönetmeliği (2014/68/AB)
- 19) 11/03/2021 tarihli ve 31420 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Genel Ürün Güvenliği Yönetmeliği (2001/95/AT)

**UZAKTAN İLETİŞİM ARAÇLARI YOLUYLA PİYASAYA ARZ EDİLEN ÜRÜNLERİN PİYASA
GÖZETİMİ VE DENETİMİ YÖNETMELİĞİ
UYGULAMA REHBERİ ***

***Bu rehber Ticaret Bakanlığı web sayfasından alınmıştır. [Uygulama Rehberi](#) linkine tıklayarak ulaşabilirsiniz.**

İçindekiler

1	GİRİŞ	9
2	TÜRKİYE’DE YERLEŞİK İKTİSADİ İŞLETMECİ	10
2.1	Kapsam	10
2.2	Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin belirlenmesi	10
2.3	Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeciye ilişkin bilgiler	11
2.4	Aracı hizmet sağlayıcılar üzerinden satışa sunulan ürünler	12
3	TÜRKİYE’DE YERLEŞİK İKTİSADİ İŞLETMECİNİN SORUMLULUKLARI	13
4	UYGULAMA	14
4.1	Türkiye’de yerleşik imalatçı	14
4.2	İthalatçı	14
4.3	Yetkili Temsilci	14
4.4	Türkiye’de yerleşik İfa Hizmet Sağlayıcı	15
5	PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ İLE İTHALAT DENETİMLERİ	17
5.1	Piyasa Gözetimi ve Denetimi	17
5.2	İthalat Denetimleri	17
5.3	Yönetmeliğe uygunsuzluk	17
6	SATIŞ İLANLARI	18
6.1	Temel Gerekler	18
6.2	İlave Gerekler	18
6.3	Bilgilerin Görünürlüğü ve Sunumu	19
6.4	Yasal Yükümlülük ve Uyumsuzluk Durumları	19
7	SIKÇA SORULAN SORULAR	20

GİRİŞ

İnternetin ve dijital teknolojilerin hızla gelişmesi, geleneksel ticaret anlayışını köklü bir şekilde değiştirerek elektronik ticaretin (e-ticaret) doğuşuna ve yaygınlaşmasına neden olmuştur. E-ticaret, tüketicilere zamandan ve mekândan bağımsız olarak ürün ve hizmetlere erişme fırsatı sunarken, aynı zamanda ürün güvenliği, uygunsuzluk ve sahtecilik gibi yeni riskleri de beraberinde getirmektedir. Özellikle uzaktan iletişim araçlarıyla yapılan satışlarda, tüketicilerin korunması ve piyasaya arz edilen ürünlerin mevzuata uygunluğu büyük önem arz etmektedir.

Bu bağlamda, 12 Mart 2021 tarihinde yürürlüğe giren **7223 sayılı “Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu”**, ürün güvenliği ile ilgili temel prensipleri belirleyerek, elektronik ticarete ürünlerin güvenli ve mevzuata uygun şekilde tüketiciye sunulmasını amaçlamaktadır. Kanun kapsamında, elektronik ticaret yoluyla piyasaya sunulan ürünlerin piyasa gözetimi ve denetimi konusunda detaylı düzenlemelere ihtiyaç duyulmuş ve **“Uzaktan İletişim Yoluyla Piyasaya Arz Edilen Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği”** hazırlanarak 30 Ekim 2024 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Bu rehber, söz konusu yönetmelik çerçevesinde, **Türkiye’de yerleşik bir iktisadi işletmeci bulundurma zorunluluğu ve elektronik ticarete satış ilanlarının düzenlenmesine ilişkin yükümlülükler** hakkında detaylı bilgiler sunmaktadır. E-ticaret ekosistemindeki tüm aktörler için yol gösterici nitelikte olan bu rehber, mevzuata uyum sağlamak ve yasal yükümlülükleri yerine getirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Rehber, uzaktan iletişim araçlarıyla piyasaya arz edilen ürünlerin piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin yükümlülükleri açıklamakta ve Türkiye’de faaliyet gösteren iktisadi işletmecilerin sorumluluklarını tanımlamaktadır. Özellikle aşağıdaki konular detaylandırılmaktadır:

- **Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci kavramı ve bu işletmecilerin tespitine yönelik kriterler,**
- **E-ticarete satışa sunulan ürünler için zorunlu düzenlemeler ve satış ilanlarında belirtilmesi gereken bilgiler,**
- **İthalat denetimleri ve piyasa gözetimi mekanizmaları,**

Rehber, hem Türkiye’de yerleşik e-ticaret işletmecilerine hem de yurtdışından Türkiye pazarına ürün sunan firmalara rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Yönetmelik kapsamında, Türkiye pazarına sunulan her ürünün mevzuata uygunluğunun sağlanması gerekmektedir. Aksi takdirde, bu ürünlerin piyasaya arzı mümkün olmayacak ve ilgili işletmecilere idari yaptırımlar uygulanacaktır.

Rehber, **e-ticarete ürün güvenliğini temin ederek tüketicilerin korunmasını, piyasada haksız rekabetin önlenmesini ve ticari faaliyetlerin daha şeffaf hale getirilmesini sağlamak** için oluşturulmuş bir kılavuz niteliğindedir. Yönetmeliğin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için, tüm iktisadi işletmecilerin ve ilgili tarafların bu rehberde belirtilen yükümlülöklere titizlikle uyması büyük önem taşımaktadır.

TÜRKİYE’DE YERLEŞİK İKTİSADİ İŞLETMECİ

Kapsam

Piyasaya arz edilen bir ürün:

- Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında atıfta bulunulan bir veya birden fazla mevzuat kapsamına giriyorsa veya ürüne ilişkin teknik düzenlemede Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasına atıfta bulunuluyorsa; ve
- 1 Nisan 2025 veya sonrasında Türkiye pazarına ilk kez sunuluyorsa (ticari bir faaliyet kapsamında, ödeme karşılığında ya da ücretsiz olarak dağıtım, tüketim veya kullanım için piyasaya arz edildiğinde)

Türkiye’de yerleşik bir iktisadi işletmeci bulundurulması zorunludur.

Çevrimiçi satışlar veya diğer uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilen ürünler, teklifin Türkiye’deki son kullanıcılara yönelik olması durumunda piyasaya sunulmuş sayılır. Bir satış teklifi, teklifi sunan iktisadi işletmeci faaliyetlerini Türkiye’ye yönlendiriyorsa (Yönetmeliğin 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile düzenlenen bu durum, sevkiyatın yapılabileceği coğrafi alanlar, teklif veya sipariş için kullanılan Türkçe dil seçeneği, ödeme yöntemleri gibi ilgili faktörler ışığında vaka bazında değerlendirilir), Türkiye’deki son kullanıcılara yönelik olarak kabul edilir.

Bu nedenle, 1 Nisan 2025 veya sonrasında, Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında atıfta bulunulan mevzuat kapsamı bir ürünü Türkiye piyasasına sunmayı amaçlayan bir iktisadi işletmeci, öncelikle Türkiye’de yerleşik bir iktisadi işletmeci bulundurduğundan emin olmalıdır. Aksi takdirde, bu tür ürünler 1 Nisan 2025 ve sonrasında Türkiye piyasasına sunulamaz.

Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin belirlenmesi

Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olarak hareket edebilecekler aşağıda sayılmaktadır;

- Türkiye’de yerleşik imalatçı,
- İmalatçının Türkiye’de yerleşik olmaması durumunda ithalatçı,
- İmalatçı tarafından yazılı şekilde görevlendirilen Türkiye’de yerleşik yetkili temsilci,
- Türkiye’de yerleşik imalatçı, ithalatçı veya yetkili temsilci yoksa Türkiye’de yerleşik ifa hizmet sağlayıcı.

Bölüm 4, bu iktisadi işletmecilerin ürün spesifik mevzuat altındaki rollerine ve bunun Yönetmelikteki görevleriyle nasıl ilişkili olduğuna dair ayrıntılar içermektedir. Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin kim olacağı, tedarik zincirine bağlıdır. Kutu 1, bu konuda özet bir rehber sunmaktadır.

Adım 1: İmalatçı (Türkiye’de yerleşik olsun ya da olmasın) Yönetmelik kapsamı görevleri yerine getirmek üzere yazılı olarak bir yetkili temsilci atamışsa, o temsilci Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecidir. Diğer durumlar, tedarik zincirine bağlı olarak değerlendirilir.

Adım 2: Türkiye’de yerleşik imalatçı, Yönetmelik kapsamı görevleri yerine getirmek üzere bir yetkili temsilci atamamışsa, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecidir.

Adım 3: Türkiye dışındaki imalatçılardan gelen ürünler, prensipte bir ithalatçı tarafından Türkiye piyasasına sunulmaktadır. Bu tür ürünler için, ithalatçı Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecidir (eğer imalatçı bir yetkili temsilci atamamışsa). Bölüm 4.2, aynı tür ürünler için birden fazla ithalatçı olduğunda ne olacağını açıklar.

Adım 4: Türkiye dışındaki imalatçılardan gelen ürünler bir ithalatçı tarafından Türkiye piyasasına sunulmuyorsa, ancak Türkiye’deki bir ifa hizmet sağlayıcı ürünü elleçliyorsa, bu ifa hizmet sağlayıcı Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecidir (eğer imalatçı bir yetkili temsilci atamamışsa). İthalatçılar ve yetkili temsilcilerin aksine, ifa hizmet sağlayıcılar, imalatçı ile otomatik olarak resmi bir bağlantıya sahip değildir ve bu nedenle ifa hizmet sağlayıcıların Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci görevlerini yerine getirebilmek üzere hizmet verdikleri işletmeciler ile düzenlemeler yapmaları gerekecektir; böylece öncelikle hizmet verdikleri işletmecilerden veya doğrudan imalatçıdan, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olarak yükümlülüklerini yerine getirmeleri için gerekli araçları alacaklardır (bkz. Bölüm 4.4).

Adım 5: Türkiye dışından doğrudan Türkiye’deki bir nihai kullanıcıyı hedefleyen bir ürünün yukarıdaki adımlarda belirtilen Türkiye’de yerleşik bir iktisadi işletmecisi bulunmuyorsa, bu ürün Türkiye’deki nihai kullanıcılarına satışa sunulamaz. Böyle bir ürünü Türkiye’deki nihai kullanıcılarına satışa sunmayı planlayan iktisadi işletmeci, yukarıda sıralanan adımları takip etmelidir (bkz. Kutu 2).

KUTU 2: Türkiye piyasasındaki nihai kullanıcıları hedefleyen Türkiye dışında yerleşik bir iktisadi işletmecinin perspektifi: Türkiye’de yerleşik bir iktisadi işletmeciyi nasıl görevlendiririm? (Örnek)

- Öncelikle, ürünlerin Türkiye piyasasına uygun, Türk mevzuatına uyumlu olup olmadığını doğrulayın. Şüphe durumunda, imalatçı ile iletişime geçin.
- Sonrasında, imalatçının bu ürünler için daha önce bir yetkili temsilci atayıp atamadığını kontrol edin.
- Eğer atanmışsa, yetkili temsilcinin adını ve iletişim bilgilerini gerektiği şekilde belirtin (bkz. Bölüm 2.3).
- Eğer atanmamışsa, (imalatçı ile iş birliği yaparak) aşağıdaki seçenekleri değerlendirin:
 - Ürünleri çevrimiçi bir platformda satışa sunmayı planlıyorsanız (bkz. Bölüm 2.4), o platformun yetkili temsilci veya ifa hizmet sağlayıcı olarak hizmet sunup sunmadığını kontrol edin.
 - Yetkili temsilci gerektiren ürünleri halihazırda satıyorsanız (örneğin, tıbbi cihazlar, deniz ekipmanları), bu yetkili temsilcinin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında atıfta bulunulan mevzuat kapsamı ürünleriniz için de yetkili temsilci olmayı isteyip istemediğini öğrenin.
 - Mevcut yetkili temsilciler hakkında bilgiye erişimi olabilecek ilgili ticaret dernekleri var mı? (Zira Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasına tabi ürünlerin birçoğunun üreticisi, Türkiye’de zaten bir yetkili temsilciye sahip olabilir.)
- Potansiyel yetkili temsilci bulduğunuzda, gerekli görevleri (bkz. Bölümler 3 ve 4.3) yerine getirmesi için imalatçı onu yetkilendirdiğinden emin olun. Ardından, yetkili temsilcinin adı ve iletişim bilgilerinin gerektiği şekilde belirtildiğinden emin olun (bkz. Bölüm 2.3).
- Bir ifa hizmet sağlayıcının, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olarak hareket edeceği durumlarda, pratik düzenlemeler yapın; özellikle, ilgili ürünler için uygunluk beyanını almasını sağlayın. Sonra, bu ifa hizmet sağlayıcının adı ve iletişim bilgilerinin gerektiği şekilde belirtildiğinden emin olun (bkz. Bölüm 2.3).

Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeciye ilişkin bilgiler

Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin adı (veya tescilli ticari adı/markası) ve iletişim bilgileri (posta adresi dahil) aşağıdakilerden en az birinde belirtilmelidir:

- Ürün;
- Ambalaj, yani satış ambalajı;
- Paket, yani taşımayı ve elleçlemeyi kolaylaştıran ambalaj;
- Eşlik eden bir belge, örneğin uygunluk beyanı.

Not: Eğer Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci imalatçı veya ithalatçıysa, ürün spesifik mevzuatın gerektirdiği hallerde 7223 sayılı Kanun gereği bu bilgilerin belirtilmesi zaten zorunludur (bkz. Bölüm 4). Bu ürün spesifik mevzuat gereklilikleri, bilgilerin belirtilmesi gereken yer açısından daha kısıtlayıcı olabilir ve bunlara uyulması gerekmektedir.

Posta adresine ek olarak bir web sitesi verilebilir, ancak onun yerine geçemez (posta adresi genellikle sokak/posta kutusu, bina numarası, posta kodu ve şehirden oluşur). Ayrıca, yetkili kuruluşların hızlı iletişim kurmasını sağlamak için bir e-posta adresi ve/veya telefon numarası eklemek de faydalıdır.

Birden fazla iktisadi işletmecinin adı ve iletişim bilgileri ürünle birlikte veya ürün üzerinde yer alabilir. Bu bilgiler, açık bir hüküm olmasa da, yetkili kuruluşları yanıltmayacak şekilde “imalatçı”, “ithalatçı”, “yetkili temsilci” veya “ifa hizmet sağlayıcı” gibi ifadelerle belirtilebilir. İktisadi işletmecilerin rollerinin belirtilmediği durumlarda, yetkili kuruluşların bu rolleri kendilerinin saptaması gerekecektir. Her bir iktisadi işletmeci, kendi rolünü kanıtlayabilmelidir.

Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin adı ve iletişim bilgileri, ürün gümrükte serbest dolaşıma sunulurken mevcut olmalıdır. Bu nedenle, ürünün Türkiye’de serbest dolaşıma sunulması hedefleniyorsa ve sevkiyattan sonra ürün üzerinde herhangi bir işleme öngörülüyorsa, ürünü satışa sunan Türkiye dışındaki iktisadi işletmeciler, yukarıda açıklanan şekilde bu bilgilerin belirtilmesini sağlamalıdır. Gerekirse, bunları sevk öncesinde eklemeleri (veya ekletmeleri) gerekmektedir.

Aracı hizmet sağlayıcılar üzerinden satışa sunulan ürünler

Çevrimiçi pazaryeri, ürünlerin birden fazla iktisadi işletmeci tarafından satışa sunulduğu bir e-ticaret hizmetidir. Bir tarafında iktisadi işletmecilerin, diğer tarafındaysa son kullanıcıların olduğu ürün satış işlemlerinin gerçekleştirilmesine olanak tanır.

Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci, aracı hizmet sağlayıcılar üzerinden satılan ürünler için aranır. Ancak üçüncü taraf satıcılara sadece aracılık hizmeti sunan ve Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına giren çevrimiçi pazaryerleri için bir yükümlülük getirmemektedir. Eğer bir çevrimiçi pazaryeri, Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamındaki bir ürün için Türkiye’deki nihai kullanıcılarına hedefliiyorsa ve bu ürün için Türkiye’de yerleşik bir iktisadi işletmeci yoksa, yasal olmayan içerik hakkında bilgisi olması halinde (örneğin, yetkili kuruluştan kendisine ulaşan bir bildirim yoluyla), ilgili yasal olmayan içeriği kaldırmak veya erişimi devre dışı bırakmak için hızlı bir şekilde harekete geçmelidir.

Çevrimiçi pazaryeri aynı zamanda bir imalatçı, ithalatçı, yetkili temsilci veya ifa hizmet sağlayıcı ise, bu durumda Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olarak kabul edilir.

TÜRKİYE’DE YERLEŞİK İKTİSADİ İŞLETMECİNİN SORUMLULUKLARI

Bu bölüm, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin görevlerini kategorize eder ve rehberlik sağlar. Bu iktisadi işletmeci, özellikle Türkiye’de yerleşik bir imalatçı veya ithalatçı ise, ürün spesifik mevzuat kapsamında da (sınıflandırılmasına bağlı olarak) bu görevleri tamamen veya kısmen kapsayan mevcut yükümlülükleri olabilir (bkz. Bölüm 4).

İlk olarak, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci, görevine başladığında veya portföyüne yeni bir ürün eklediğinde bir dizi görevi yerine getirmelidir.

- Uygunluk deklarasyonunun hazırlandığını doğrular ve saklar – Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamındaki tüm mevzuat, bu tür beyanları gerektirir. Atıf yapılan mevzuatta da belirtildiği üzere, bu belgelerin ürün piyasaya sürüldükten sonra 10 yıl boyunca saklanması gerekmektedir. Bir ürün birden fazla mevzuat kapsamına giriyorsa, kapsamına giren tüm mevzuat için tek bir uygunluk beyanı hazırlanır; ve
- Teknik dosyanın hazırlandığını doğrular ve gerektiğinde yetkili kuruluşlara sunulabilmesini sağlar. Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci teknik dosyayı kendisi saklamıyorsa bu, teknik dosyanın varlığını kontrol etmeyi ve talep üzerine yetkili kuruluşa iletilmesini sağlayacağına dair imalatçıdan güvence almayı gerektirir.

İkinci olarak, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci bir ürünün risk oluşturduğuna ilişkin yeterli gerekçeye sahipse:

- İlgili yetkili kuruluşu bilgilendirir. Bu, alınan veya alınacak düzeltici faaliyet ile ilgili yetkili kuruluşun bilgi sahibi olması açısından da önemlidir.
- Uygunsuzluğu gidermek için gerekli düzeltici önlemlerin derhal alınmasını sağlar veya bunun mümkün olmadığı durumlarda riski hafifletir (aşağıya bakınız).

Son olarak, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci, bir yetkili kuruluş tarafından talep edildiğinde aşağıdaki eylemleri yerine getirmelidir:

- Yetkili kuruluşa uygunluk deklarasyonunu sağlamak;
- Teknik dosyayı yetkili kuruluşa sağlamak veya Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci teknik dosyayı saklamıyorsa, teknik dosyanın yetkili kuruluşa sunulmasını sağlamak (özellikle imalatçı tarafından);
- Ürünün uygunluğunu gösteren diğer bilgi veya belgeyi (bu bir onaylanmış kuruluş tarafından verilen sertifika veya kararı içerebilir) Türkçe veya yetkili kuruluşun kabul edeceği bir dilde sağlamak;
- Yetkili kuruluş ile iş birliği yapmak. Alınacak önlemler, yetkili kuruluşun talebine bağlı ve orantılılık ilkesine uygun olmalıdır;
- Bahse konu ürünün tabi olduğu mevzuata uygunsuzluğunu gidermek için gerekli düzeltici önlemlerin derhal alınmasını veya bunun mümkün olmadığı durumlarda ürünün sunduğu risklerin hafifletilmesini sağlamak. Bu önlem, ürünü uygun hale getirmek, piyasadan çekmek veya geri çağırma gibi uygun bir faaliyeti içerebilir. Ürün spesifik mevzuatta öngörülüyorsa, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin kendisi düzeltici önlemi almak veya riski hafifletmekle yükümlü değildir, ancak imalatçıdan talebi karşılamasını istemek veya karşılandığını doğrulamak gibi araçlarla önlemin alınmasını sağlamalıdır.

Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci, makul bir süre veya yetkili kuruluş tarafından belirlenen bir süre içinde hareket etmelidir. Uygunluk beyanını gecikmeden sağlamalı ve diğer belgeleri makul bir süre içinde temin etmelidir.

Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci, imalatçı ile olan ilişkisinde yaşanan bir sorun nedeniyle bir veya birden fazla görevini yerine getiremeyeceğini fark ederse (örneğin, imalatçı bir talebe yanıt vermiyorsa), imalatçıya mevzuat kapsamındaki yükümlülüklerinin hatırlatılması gerekmektedir. Eğer sorun devam ederse, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olarak sorumluluklarını yerine getiremeyeceği gerekçesiyle söz konusu ürünler için bu statüsünden vazgeçmesi gerekmektedir. Başka bir deyişle, bahse konu iktisadi işletmeci;

- İthalatçı ise ürünleri piyasaya arz edemez.
- Yetkili temsilci ise imalatçı ile olan ilişkisini sonlandırmaya çalışır.
- İfa hizmet sağlayıcı ise ürünleri artık elleçleyemez, yani bunları son kullanıcılara sevk edemez.

Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeciye Yönetmelik kapsamındaki görevlerini yerine getirmediği takdirde 7223 sayılı Kanun kapsamında cezai müeyyide uygulanır. Uygulanacak her türlü müeyyide etkili, orantılı ve caydırıcı olmalıdır. İmalatçı, ürünün mevzuata uygunluğundan sorumludur ve tedarik zincirindeki diğer iktisadi işletmeciler gibi, ürünler, garantiler, kusurlu ürünlerden kaynaklanan sorumluluklar gibi konulardaki yasal yükümlülükleri de devam eder. Yönetmelik, tüketiciler veya diğer nihai kullanıcılar nezdinde ek yasal yükümlülükler getirmemektedir.

UYGULAMA

Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin görevleri, hangi tür iktisadi işletmeci olarak faaliyet gösterdiğinden bağımsız olarak aynıdır; ancak bu görevlerin ürün spesifik mevzuat altındaki diğer görevlerle örtüşme derecesi farklılık gösterebilir. Yönetmelik kapsamı bütün yükümlülükler, ürün spesifik mevzuatın söz konusu iktisadi işletmeciye ne getirdiğine bakılmaksızın uygulanır. Bazı sektörel farklılıklar olsa bile mevzuatın çoğu, iktisadi işletmecilerin yükümlülüklerine ilişkin çerçeve mevzuattaki hükümleri yakından takip etmektedir. Bu bölüm, iktisadi işletmeciler açısından Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin farklılıkları vurgulamaktadır.

Türkiye’de yerleşik imalatçı

İmalatçı, bir ürünü imal ederek veya ürünün tasarımını veya imalatını yaptırarak kendi isim veya ticari markası ile piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişidir (7223 sayılı Kanun). İmalatçı Türkiye’de yerleşik ise ve Yönetmelik kapsamı görevleri yerine getirmek üzere Türkiye’de yerleşik bir yetkili temsilci atamamışsa, prensipte Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecidir.

Türkiye’de yerleşik imalatçılar, ürün spesifik mevzuat altında düzenlenen ve çoğunlukla 7223 sayılı Kanun ve Yönetmelik ile örtüşen sorumluluklara sahiptir. İstisna olarak gürültü emisyonu, makine emniyeti ve eko-tasarıma dair mevzuat, 7223 sayılı Kanun ve Yönetmeliğin aksine, imalatçının riskten haberdar olması durumunda, yetkili kuruluşları bilgilendirmelerini açık bir şekilde gerektirmez. Ancak, imalatçının, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olduğu durumlarda, bu mevzuat kapsamı ürünler için söz konusu yükümlülükleri vardır.

Çoğu ürün spesifik mevzuat, ürün üzerinde imalatçının adı/ticari markası ve adresinin belirtilmesini gerektirmektedir; Ancak:

- Bazı sektörler için bu bilgiler belirli durumlarda ambalajda veya ek bir belgede belirtilmiş olabilir;
- Eko-tasarım mevzuatında böyle bir gereklilik yoktur;
- Gürültü emisyonu ve makinelerle ilgili mevzuat ise bunun yerine, uygunluk beyanında (ve kısmi olarak tamamlanmış makineler için entegrasyon beyanında) adın ve adresin belirtilmesini ve beyanın ürünle birlikte sunulmasını gerektirir.

Bu nedenle, eko-tasarım mevzuatına tabi olup Yönetmeliğin beşinci maddesinin dördüncü fıkrasında atıf yapılan mevzuat içerisinde başka bir mevzuata tabi olmayan bir ürün gibi istisnai durumlarda, Yönetmelik, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olan imalatçının, adlarını ve iletişim bilgilerini belirtme gibi ek bir işlem yapmalarını gerektirir.

İthalatçı

İthalatçı, bir ürünü ithal ederek piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişidir (7223 sayılı Kanun). Bir ithalatçı varsa ve Yönetmelik kapsamı görevleri yerine getirmek üzere Türkiye’de yerleşik bir yetkili temsilci atamamışsa, prensipte Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecidir.

Türkiye’de yerleşik imalatçılar, ürün spesifik mevzuat altında düzenlenen ve çoğunlukla 7223 sayılı Kanun ve Yönetmelik ile örtüşen sorumluluklara sahiptir. Yine istisna olarak gürültü emisyonu, makine emniyeti ve eko-tasarıma dair mevzuat, 7223 sayılı Kanun ve Yönetmeliğin aksine, ithalatçının riskten haberdar olması durumunda, yetkili kuruluşları bilgilendirmelerini açık bir şekilde gerektirmez. Ancak, ithalatçının, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olduğu durumlarda, bu mevzuat kapsamı ürünler için söz konusu yükümlülükleri vardır.

İthalatçının adı ve iletişim bilgilerinin ürün üzerinde veya ürünle birlikte belirtilmesine ilişkin ürün spesifik mevzuat büyük oranda imalatçıyla aynıdır (bakınız 4.1). Bu nedenle, sadece istisnai durumlarda Yönetmeliğe göre, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olan ithalatçının, kendi adını ve iletişim bilgilerini belirtmesi gibi ilave aksiyon alması gerekmektedir.

Birden fazla ithalatçının aynı ürünü ithal ettiği durumlarda, her biri, Türkiye piyasasına sürdüğü ürünler için Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecidir ve gerektiği şekilde ürünlerin üzerinde veya yanında adlarının belirtilmesi gerekmektedir. Bu durum ürün spesifik mevzuat gereği, aynı tür ürünler için birden fazla ithalatçının bulunduğu durumlarda da aynıdır. Bu nedenle, bir ürün esasen yalnızca ilgili ithalatçının adını taşımaktadır.

Yetkili temsilci

Yetkili temsilci, imalatçının 7223 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat kapsamındaki bazı yükümlülüklerini onun adına yerine getirmek üzere imalatçı tarafından yazılı şekilde görevlendirilen Türkiye’de yerleşik gerçek veya tüzel kişidir (7223 sayılı Kanun). Bir imalatçı, yetkili temsilcisinin Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olarak hareket etmesini istiyorsa, görevlendirmenin Yönetmelik kapsamındaki tüm görevleri içerdiğinden emin olmalıdır. Yetkili temsilci, görevlerini yerine getirebilmek için gerekli olan uygun araçlara sahip olmalıdır.

Ürün spesifik mevzuat sıklıkla yetkili temsilci atanmasına izin vermektedir. Bu seçenek kullanıldığında, genellikle yetkili temsilcinin en az aşağıdaki görevleri yerine getirmesi gerekmektedir:

- Ürünün uygunluğunu gösteren belgeleri ürün spesifik mevzuatta belirtilen süre, süre belirtilmediği hallerde ürünün piyasaya arz edildiği tarihten itibaren en az on yıl boyunca muhafaza eder ve yetkili kuruluşun talebi halinde Türkçe veya yetkili kuruluşun kabul edeceği diğer bir dilde sağlar.
- Görevlendirme kapsamında yer alan ürünün taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması amacıyla yapılan faaliyetlerde yetkili kuruluşun talimatlarını ivedilikle yerine getirir.

Buna istisnalar, yetkili temsilcinin imalatçının görevlerine daha yakın farklı görevlerinin olduğu gürültü emisyonu, makine emniyeti ve eko-tasarıma dair mevzuatta bulunabilir.

İmalatçı, ürün spesifik mevzuat altında bir yetkili temsilci atamış ise ve bu yetkili temsilcinin Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olarak faaliyet göstermesini istiyorsa, görevlendirmeyi gözden geçirmeli ve Yönetmelik kapsamı tüm görevleri içerdiğinden emin olmalıdır. Özellikle, yetkili temsilcinin bir ürünün risk oluşturduğuna dair gerekçeleri olduğunda yerine getirmesi gereken görevleri eklemesi gerekebilir.

Benzer şekilde, bir imalatçı, Yönetmeliğe uyumu kolaylaştırmak amacıyla ürün spesifik mevzuat çerçevesinde bir yetkili temsilci atamayı planlıyorsa, Yönetmelik kapsamı görevlere ilaveten uygulanabilir ürün spesifik mevzuat kapsamı görevleri de kontrol etmesi gerekmektedir.

Yönetmelik kapsamı görevlere ilave olarak, yetkili temsilci, talep olması halinde, kendisine verilen görevlendirme belgesinin bir kopyasını yetkili kuruluşa, Türkçe veya yetkili kuruluşun kabul edeceği bir dilde, sağlamalıdır.

Gürültü emisyonu, makine emniyeti ve yapı malzemelerine dair mevzuat yetkili temsilcinin adı ve iletişim bilgilerinin, ürüne eşlik eden uygunluk beyanında belirtilmesini öngörmektedir. Diğer pek çok sektörde, mevzuat imalatçının ürün üzerinde veya ürün ile birlikte bir iletişim adresi belirtmesini zorunlu kılmaktadır; bu adres yetkili temsilcinin adresi olabilir. Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olan yetkili temsilcinin adı ve iletişim bilgilerinin ürün üzerinde veya ürün ile birlikte belirtilmediği durumlarda, ürünü Türkiye piyasasına arz eden iktisadi işletmeci bu bilgilerin gerekli şekilde eklenmesini sağlamalıdır (daha kolay olması açısından, imalatçıdan bunu sistematik olarak yapmasını isteyebilir).

Türkiye’de yerleşik ifa hizmet sağlayıcı

İfa hizmet sağlayıcı, ticari faaliyetleri sırasında ürünün sahipliğini almaksızın, posta hizmetleri, koli veya parsel sevkiyat hizmetleri, diğer posta hizmetleri veya navlun taşıma hizmetleri hariç olmak üzere depolama, paketleme, adresleme ve nakliye hizmetlerinden en az ikisini sunan gerçek veya tüzel kişidir.

İfa hizmet sağlayıcılar genelde, çevrimiçi sipariş gerçekleşir gerçekleşmez ürünleri tüketicilere veya diğer nihai kullanıcılara hızlı bir şekilde teslim edebilmek için, ürünleri Türkiye’de depolar. Böylelikle, diğer iktisadi işletmecilere hizmet sunar. Bir sipariş aldıklarında, ürünü paketler (halihazırda taşımaya uygun bir şekilde ambalajlanmamışsa), teslimat adresini iştirir ve ürünü ya bir posta, navlun veya taşıma hizmetine teslim eder ya da kendileri teslim eder.

İfa hizmet sağlayıcıların çok geniş işletim senaryoları vardır; ancak burada açıklandığı üzere, posta/navlun taşıma hizmetlerinin (yani, paketlerin gümrüklenmesi, sınıflandırılması, taşınması ve teslim edilmesi) ötesine geçmektedir. Bir gerçek veya tüzel kişinin hem ifa hizmet sağlayıcı hem de posta/navlun taşıma veya yük taşıma hizmetleri sunduğu durumlarda, Yönetmelik yalnızca ifa hizmet sağlayıcı olarak elleçlediği ürünlerle ilgili olarak geçerlidir.

Türkiye’de yerleşik ifa hizmet sağlayıcılar, elleçlediği Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında atıfta bulunulan mevzuat kapsamı ürünler için Türkiye’de bir imalatçı, ithalatçı veya yetkili temsilci yoksa, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecidir. Bu nedenle, Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında atıfta bulunulan mevzuat kapsamı bir ürün için ifa hizmet sağlayıcı hizmeti sunmayı kabul etmeden önce, hizmet verdiği iktisadi işletmeci ile birlikte, o ürün için halihazırda Türkiye’de yerleşik bir iktisadi işletmeci bulunup bulunmadığını doğrulamalıdır. Eğer yoksa, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci kendileri olacaktır.

Ürün spesifik mevzuat, ifa hizmet sağlayıcılara atıfta bulunmamaktadır. Bu nedenle, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olarak hareket ederken, hizmet sunmayı kabul etmeden önce, yükümlülükleri yerine getirmek için gerekli olan araçları, hizmet sunacağı iktisadi işletmeciden veya doğrudan imalatçıdan alacak şekilde düzenlemeler yapmaları gerekecektir; özellikle:

- Söz konusu ürünler için uygunluk beyanı; ve
- Teknik dosyanın sağlanması ve yetkili kuruluşlar tarafından talep edildiğinde düzeltici önlemlerin alınması gibi diğer görevleri yerine getirmelerine yardımcı olmak için işbirliği taahhütleri.

İfa hizmet sağlayıcının hizmet verdiği iktisadi işletmeci, imalatçı bu bilgileri daha önce belirtmediyse, ifa hizmet sağlayıcının adı ve iletişim bilgilerinin ürün üzerinde veya ürün ile birlikte yer aldığından emin olmalıdır. İfa hizmet sağlayıcının hizmet verdiği iktisadi işletmeci, bu işlemi kendisi yapabilir veya ürün gümrükte serbest dolaşım için beyan edilmeden önce birinin bunu yapmasını sağlayabilir (bkz. Bölüm 2.3).

İthalatçılarda olduğu gibi, belirli bir ürün için birden fazla ifa hizmet sağlayıcı olabilir. Her biri, elleçlediği partiler için Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecidir ve adı ile iletişim bilgilerinin bu partilerin üzerinde veya yanında yer alması gerekmektedir.

İmalatçı, bir ifa hizmet sağlayıcıyı yetkili temsilcisi olarak atayabilir. Bu tür durumlarda, bu kılavuzdaki yetkili temsilci ile ilgili bölümler geçerli olacaktır.

KUTU 3: Türkiye’de yerleşik bir ifa hizmet sağlayıcıym- ne yapmalıyım? (Örnek)

1. İktisadi İşletmecileri Bilgilendirin: Hizmet vereceğiniz mevcut ve potansiyel iktisadi işletmecilere, sattıkları ürünlerin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında atıfta bulunulan mevzuat kapsamına girmesi durumunda, bu ürünler için Türkiye’de yerleşik bir iktisadi işletmeci olması gerektiğini bildirin. Onları Yönetmeliğe ve bu kılavuza yönlendirin.

2. Türkiye’de Yerleşik İktisadi İşletmeci Olma Durumunuzu Belirtin: Hizmet verdiğiniz iktisadi işletmecilere, eğer Türkiye’de bir imalatçı, ithalatçı veya yetkili temsilci yoksa, sizin Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olacağınızı belirtin. Bunu istemiyorsanız, bu durumu netleştirerek, bahse konu ürünler için hizmet veremeyeceğinizi belirtin.

3. Rol Kontrolü Yapın: Hizmet verdiğiniz iktisadi işletmecilerin, sizin Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olmanızı istemesi durumunda, aynı tür üründe başka bir iktisadi işletmeci için bu rolü halihazırda üstlenmiş olup olmadığını kontrol edin. Eğer üstlenmiş iseniz, gerekli olan her şeye zaten sahipsiniz; üstlenmemişseniz, ihtiyacınız olanların ne kadarını kendinizin düzenleyeceğini ve ne kadarını hizmet verdiğiniz iktisadi işletmecinin sizin için yapmasını isteyeceğinizi belirleyin.

4. Yapılması Gerekenleri Açıklayın: Sizin Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olmanızı isteyen iktisadi işletmecilere, hizmetlerinizi kullanmaya başlamadan önce yapmaları gerekenleri açıklayın (örneğin, imalatçının iletişim bilgilerini, uygunluk beyanlarını vb. sağlamak).

5. Düzenlemeler Tamamlandığında Bilgilendirin: Sizin Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci olarak hareket etmeniz için tüm düzenlemeler yapıldıktan sonra, hizmet verdiğiniz iktisadi işletmecileri bilgilendirin, böylece ürünlerini satışa sunmaya başlayabilsinler.

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ İLE İTHALAT DENETİMLERİ

Piyasa Gözetimi ve Denetimi

Yetkili kuruluşların, ürünlerin özelliklerine uygun bir denetim gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Hangi denetimlerin yapılacağı, hangi ürün türlerinin hangi ölçekte denetleneneceğine karar verirken, piyasada en büyük etkiyi sağlamak amacıyla risk temelli bir yaklaşım izlemeleri gerekmektedir.

Hangi ürünlerin denetleneceğine karar verdikten sonra, uygunluk belgelerini talep etmeleri gerekebilir. Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci, imalatçı ile iletişim ve işbirliğini kolaylaştırarak yetkili kuruluşların bu bilgileri edinmelerine yardımcı olur. Bu noktada yetkili kuruluşlar hangi ürünler için hangi belgeleri talep ettiklerini açık bir şekilde belirtmelidirler.

Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci, dokümantasyonun ötesine geçen sorunları veya soruları çözmek için bir iletişim noktası işlevi görecektir. Bu tür durumlarda, yetkili kuruluşlar ne beklediklerini açıkça belirtmelidir.

Yetkili kuruluşlar, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci ile, iktisadi işletmecinin hizmet verdiği imalatçının ürünleriyle ilgili temasa geçebilir. Söz konusu ürün özel olarak Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında atıfta bulunulan mevzuat kapsamı bir ürün olmasa bile temasa geçilen iktisadi işletmeci yetkili kuruluşlardan gelen bu tür talepleri karşılamak üzere iş birliği yapmalıdır (örn. Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında atıfta bulunulan mevzuat kapsamına girmeyen ama mevzuat veya ürünleri ilgilendiren hususlar). Yönetmelik bu tür talepler için özel olarak bir hüküm getirmemiş olsa da, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci, bu amaçla yetkili kuruluşlar ile imalatçılar arasındaki iletişimi kolaylaştırmaya teşvik edilmektedir.

İthalat Denetimleri

Yetkili otoriteler Türkiye’ye giren ürünleri denetlemekle yükümlüdür. Bu görevi risk analizi temelinde gerçekleştirilmektedir. Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında atıfta bulunulan mevzuat kapsamı ürünlerin fiziki denetimi yapılırken denetim otoritelerinin, ürünün, ambalajın, paketin veya eşlik eden bir belgenin üzerinde, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin adı ve iletişim bilgilerinin yer alıp almadığını doğrulamaları gerekmektedir. Eğer bu bilgiler yoksa veya başka bir nedenle ürünün uygunsuzluğuna dair bir neden varsa, serbest dolaşım askıya alınmalı, yetkili kuruluşlar bilgilendirmeli ve alacakları önlem beklenmelidir.

Yönetmeliğe Uygunsuzluk

Yönetmeliğin amacı, uygunluk belgelerinin kontrollerini kolaylaştırmak olduğundan, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmenin adı ve iletişim bilgilerinin eksik olması, piyasa gözetim ve denetimini engellediği için bir sorundur. Bu durum, ürünün Türkiye pazarına yönelik olmadığını ve/veya mevzuata uymadığını da gösteriyor olabilir.

Bu nedenle, yetkili kuruluşlar, araştırmaları sırasında Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin adı ve iletişim bilgilerinin eksik olduğunu tespit ettiklerinde, ilgili iktisadi işletmeciden düzeltici önlem alınmasını isterler. Ayrıca, cezai yaptırım uygulama yetkisine de sahiptirler.

Aynı durum, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin adı ve iletişim bilgilerinin bir ürün üzerinde veya ona eşlik eden belgelerde yer alması, ancak yetkili kuruluşların araştırmaları sırasında bu bilgilerin sahte olduğunu tespit etmesi durumlarda da geçerlidir; örneğin, adres mevcut değilse ya da bu adreste böyle bir işletme yoksa.

Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin adı ve iletişim bilgilerinin belirtilmesi gerekliliği, piyasa gözetim ve denetiminin ana hedefi olarak görülmemektedir. Ancak, yetkili kuruluşlar, bu konudaki farkındalığı artırma amacıyla belirli önlemler alabilir.

Bölüm 3’te de belirtildiği gibi, Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmecinin kendisine, yükümlülüklerini yerine getirmede ve özellikle de işbirliği yapmadığı durumlarda yaptırım uygulanabilir. Uygulanan cezaların etkili, orantılı ve caydırıcı olması gerekmektedir.

SATIŞ İLANLARI

Elektronik ticarete ürünlerin güvenliği ve tüketicinin korunması açısından, satış ilanlarında belirli bilgilerin eksiksiz ve anlaşılır bir şekilde sunulması zorunludur. Uzaktan İletişim Yoluyla Piyasaya Arz Edilen Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği, satıcıların satış ilanlarında hangi bilgileri vermesi gerektiğini açıkça belirlemektedir.

Bu bölümde, satış ilanlarında bulunması gereken temel ve ek bilgileri, ilanların nasıl düzenlenmesi gerektiğini ve bu yükümlülüklerle uymamanın olası sonuçlarını ele alıyoruz.

Temel Gerekler

Her satış ilanında, ürün grubu fark etmeksizin, ilanı yayımlayan iktisadi işletmeci (satıcı), aşağıdaki bilgileri eksiksiz bir şekilde paylaşmalıdır. Bu bilgiler, satış ilanının içinde kolayca görülebilir ve okunabilir bir şekilde yer almalıdır.

Satıcının İsmi: Müşterilerin satıcı hakkında net bilgiye sahip olması için.

Kayıtlı Ticari Ünvan: Eğer satıcı bir şirketse, resmi kayıtlı adı.

Posta Adresi: Fiziksel bir adres belirtilmelidir. Sadece bir web sitesi ya da e-posta adresi yeterli değildir.

E-Posta Adresi: Müşterilerin satıcı ile kolayca iletişim kurabilmesi için.

İmalatçı/İthalatçı Bilgileri: Ürünün Türkiye’de yerleşik imalatçısının/ithalatçısının ismi, kayıtlı ticari ünvanı veya markasının yanı sıra iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresi

Ürünle İlgili Türkçe Uyarı ve Güvenlik Bilgileri: Teknik düzenlemelerde ürüne veya ürün ambalajına veya ürüne eşlik eden belgelere iliştilmesi gerektiği belirtilen Türkçe uyarı ve güvenlik bilgileri.

Uygunluk İşaretleri: Teknik düzenlemelerde ürüne veya ürün ambalajına veya ürüne eşlik eden belgelere iliştilmesi gerektiği belirtilen, ürünün mevzuata uygun olduğunu gösteren işaretler (örneğin CE işareti).

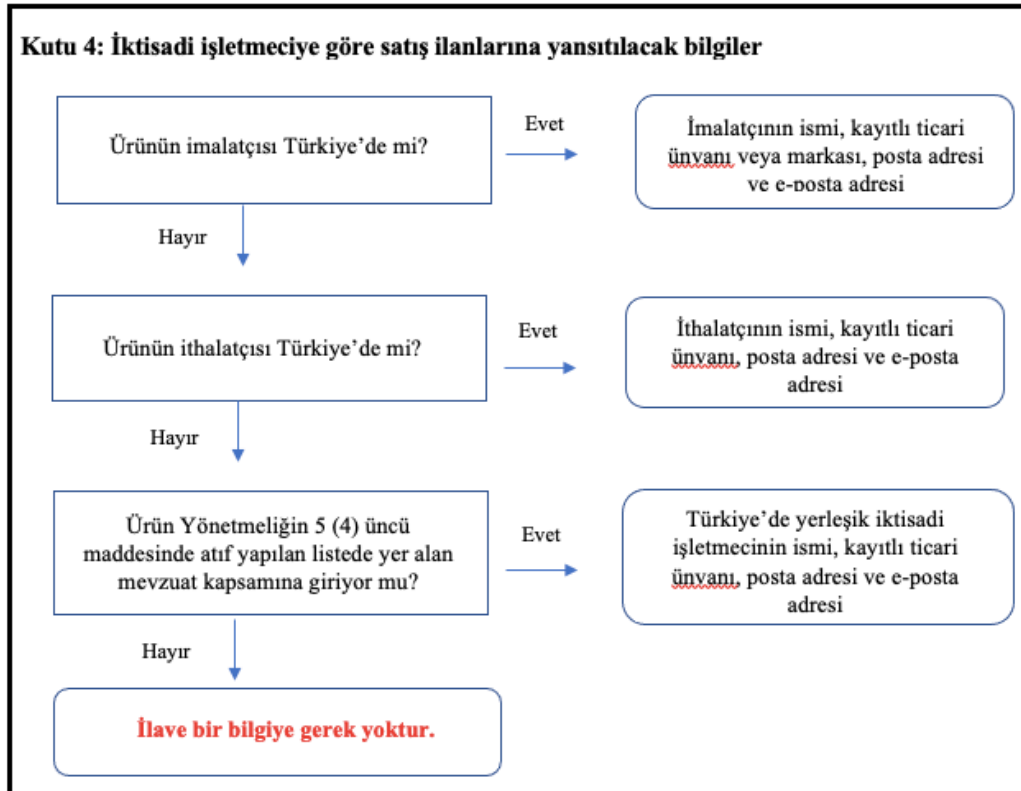
Ürüne Ait Görseller ve Açıklamalar: Türkçe uyarı ve güvenlik bilgileri ile uygunluk işaretlerini görünür kılan, ürünün net bir fotoğrafı, türü, modeli ve tanımlayıcı diğer bilgiler.

İlave Gerekler

Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında atıf yapılan mevzuat listesi kapsamı ürünlerde, temel bilgilere ek olarak Türkiye’de yerleşik iktisadi işletmeci bilgileri de verilmelidir. Hangi bilginin eklenmesi gerektiği, ürünün Türkiye pazarına arz edilme şekline bağlıdır:

Şöyle ki; eğer ne imalatçı ne de ithalatçı Türkiye’de yerleşikse ve imalatçının Türkiye’de yerleşik bir yetkili temsilcisi yoksa, Türkiye’de yerleşik ifa hizmet sağlayıcı bilgileri ilan içinde açıkça belirtilmelidir.

Bu başlık için hazırlanan akış şeması aşağıda yer almaktadır:

Bilgilerin Görünürlüğü ve Sunumu

Tüm bilgiler, satış ilanı sayfasında doğrudan yer almalı veya kolayca erişilebilir olmalıdır. Bağlantı (link) ile erişim sağlanabilir, ancak bu bağlantı net ve görünür bir şekilde sunulmalıdır.

Satış ilanında yer alan bilgiler müşteriye yanıltmayacak şekilde düzenlenmelidir. (Örneğin, ithalatçı bilgileri farklı bir firmaya ait olmamalıdır.)

Yasal Yükümlülük ve Uyumsuzluk Durumları

Eğer satış ilanında zorunlu bilgiler eksikse veya yanıltıcı bilgi verilirse, yetkili kuruluşlar satıcıdan durumu düzeltmesini talep eder. Ancak satıcı düzeltme yapmazsa:

- Yetkili kuruluş, satış ilanı gereklerine aykırı davranan satıcıya (iktisadi işletmeciye), uygunsuzluğun giderilmesi için elektronik ortamda veya yazılı olarak uyarıda bulunur.
- Uyarılan satıcının (iktisadi işletmecinin) uygunsuzluğu iki iş günü içinde gidermemesi veya yetkili kuruluşun satıcıya (iktisadi işletmeciye) ulaşamaması durumunda yetkili kuruluş, 7223 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca işlem yapar.
- Yetkili kuruluş, aykırılığın ciddi risk belirtisi oluşturduğuna karar verirse, denetimde tamamlanıncaya kadar ilgili ürüne erişimin geçici olarak durdurulmasına karar verebilir, bu durumda yetkili kuruluş, aracı hizmet sağlayıcıdan veya satıcıdan (iktisadi işletmeciden) ilgili ürüne ilişkin içeriğin, çevrim içi arayüzden kaldırılmasını isteyebilir.

SIKÇA SORULAN SORULAR

1. Yönetmelik hangi ürünleri kapsamaktadır?

Yönetmelik uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulmuş tüm ürünleri kapsamaktadır. Ürün ile birlikte verilen promosyon gibi ürünler de Yönetmelik kapsamına dahildir.

Bununla birlikte, hazır yemek platformlarının, hizmet başlığı altında yer alması sebebi ile bu platformlarda hizmete sunulan ürünler Yönetmelik kapsamında değildir.

2. Bilgi toplumu hizmet sağlayıcı kimdir?

E-ticaret ekosisteminde olan ve belirli bir ücret karşılığı hizmet sunan tüm taraflar bilgi toplumu hizmet sağlayıcı olarak kabul edilir. Örneğin; çevrimiçi satış platformları, web hosting hizmetleri, çevrimiçi depolama, çevrimiçi haber platformları, reklam yerleştirme platformları, internet bağlantı hizmetleri gibi alıcının talebi üzerine internet üzerinden hizmet veren ve gelir elde eden herkes bilgi toplumu hizmet sağlayıcı olarak kabul edilir.

Buna karşılık kişisel amaçlarla kullanılan e-posta, çalışan ile işveren arasındaki sözleşmeli ilişki ve şirket hesaplarının yasal denetimi veya fiziksel muayene gerektiren tıbbi danışmanlık gibi doğası gereği uzaktan ve elektronik ortamda gerçekleştirilemeyecek faaliyetler bilgi toplumu hizmetleri olarak kabul edilmez.

3. Posta hizmet sağlayıcılar hangi durumlarda ifa hizmet sağlayıcı olarak kabul edilir?

Yönetmelikte ifa hizmet sağlayıcı tanımlanırken posta hizmetleri hariç tutularak depolama, paketlenme, adresleme ve nakliye hizmetlerinden en az ikisini sunan gerçek veya tüzel kişiler ifa hizmet sağlayıcı olarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla posta hizmet sağlayıcılar Yönetmelikteki tanımlarında yer alan görevlerine ilave olarak depolama, paketlenme, adresleme ve nakliye hizmetlerinden en az ikisini daha gerçekleştiriyorsa Yönetmeliğe göre aynı zamanda ifa hizmet sağlayıcıdır.

4. Aracı Hizmet Sağlayıcı bir iktisadi işletmeci midir?

Aracı Hizmet Sağlayıcı, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder ve platformu üzerinden satışa sunulan ürünler için bir iktisadi işletmeci sıfatını haiz değildir. Ancak, aracı hizmet sağlayıcı başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılması için elektronik ticaret ortamı sağlamanın yanında, imalatçı, ithalatçı, yetkili temsilci, dağıtıcı veya ifa hizmet sağlayıcı olması durumunda iktisadi işletmeci olarak kabul edilir ve ilgili iktisadi işletmecinin sorumluluklarına sahip olur.

5. Ürün Güvenliği Temas Noktası nedir? İletişim bilgileri nasıl olmalı (e-posta yeterli mi, telefon veya KEP adresi gerekiyor mu)?

Ürün güvenliği temas noktası, aracı hizmet sağlayıcının elektronik ticaret ortamı için oluşturduğu, yetkili kuruluş ve Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğünden gelen talepleri karşılamak ve ürün güvenliğine ilişkin hususlarda nihai kullanıcıların kendisi ile doğrudan ve hızlı bir şekilde temas kurabilmelerini sağlamak amacıyla belirlediği elektronik iletişim adresidir.

Yönetmelikte yer alan ürün güvenliği temas noktası tanımı kapsamında e-posta adresi yeterli bir iletişim bilgisi olmakla birlikte, yine yönetmelikte atıfta bulunulan 24 saatlik süre e-postanın iletilmesi ile başlayacağı için ürün güvenliği temas noktası olarak belirlenen e-posta adresinin aktif ve ulaşılabilir olması aracı hizmet sağlayıcının sorumluluğunda bulunmaktadır.

6. Yönetmelikte bahsi geçen Bakanlığın internet sayfasında yayımlanan listede yer alan mevzuatın özelliği nedir?

Yönetmelik bütün ürünleri kapsamaktadır, ancak Yönetmeliğin bazı hükümleri bu bahsedilen mevzuat kapsamı ürünler için aranmaktadır. Diğer bir ifade ile, söz konusu listede yer alan ürünlerin uzaktan iletişim araçları vasıtasıyla Türkiye piyasasına arz edilebilmesi için Türkiye’de yerleşik bir iktisadi işletmeci bulunması zorunluluğu getirilmektedir. Bu düzenleme ile, yurtdışındaki bir internet sitesinden alışveriş yapan vatandaşımızı, ürünün getirebileceği risklere karşı korumak, ürünün uygunsuz olması durumunda temas kurulabilecek ülkemizde yerleşik bir yetkili belirlemek hedeflenmiştir.

7. İmalatçı/ithalatçı bilgileri ürün ile aynı sayfada mı görülmeli; yoksa bir link üzerinden ulaşılması da yeterli olur mu?

Yönetmeliğin satış ilanlarına ilişkin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında “*iktisadi işletmeci, kendi ismi ve kayıtlı ticari ünvanı, iletişim kurulabilecek posta adresi ve elektronik posta adresinin yanı sıra, uzaktan iletişim araçları yoluyla piyasaya arz ettiği veya piyasada bulundurduğu ürüne ilişkin aşağıdaki bilgileri kolayca görülebilecek ve açıkça okunabilecek şekilde satış ilanına yansıtır*” ifadesi yer almaktadır. Dolayısıyla iktisadi işletmecinin söz konusu bilgileri kolayca görülebilir ve açıkça okunabilir olması kaydıyla bir link üzerinden paylaşması da mümkün bulunmaktadır.

8. Uygunsuz içeriğin kaldırılmasına dair tebligatlar ne şekilde yapılacak, Yönetmelikte geçen 24 saatlik süre nasıl işletilecek?

Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde “*Piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulanan uygun olmayan bir ürünün internet üzerinden tanıtımı ve satışının yapılması halinde, aracı hizmet sağlayıcıya içeriğin çıkarılması için internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta mesajı veya diğer iletişim araçları ile bildirimde bulunur...*” hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda, yetkili kuruluşlar uygunsuz içeriğin kaldırılmasına dair tebligatları e-posta mesajı veya diğer iletişim araçları ile iletebileceklerdir. Yönetmelikte geçen 24 saatlik süre yetkili kuruluşun e-posta mesajını iletmesi veya tebligatın telefon aracılığı ile yapılması durumunda aracı hizmet sağlayıcıya telefonla ulaşılması ile başlar.

9. Satış ilanlarında bulunması gereken “Teknik düzenlemelerde ürüne veya ürün ambalajına veya ürüne eşlik eden belgelere iliştilmesi gerektiği belirtilen Türkçe uyarı ve güvenlik bilgileri ile uygunluk işaretleri” nelerdir?

İktisadi işletmeciler piyasaya arz ettikleri ürünün teknik düzenlemesine uygun ve güvenli olduğundan emin olmalıdır. Bu kapsamda, ürün gruplarının piyasaya arzında aranacak bilgi, belge ve işaretler, söz konusu ürün grubuna ilişkin teknik mevzuatta ve ilgili ürünün standardında yer almaktadır. Söz konusu dokümanlar halihazırda kamuoyuna açık bir şekilde de yayınlanmış durumdadır.

Ürünü piyasaya arz eden iktisadi işletmeciler veya iktisadi işletmecilere yer sağlayan aracı hizmet sağlayıcılar için yanıltıcı, sınırlayıcı ya da gereğinden fazla kapsayıcı olabileceği için Bakanlığımızca ya da yetkili kuruluşlarca ürüne ilişkin aranacak bilgi, belge ve dokümana dair bir listeleme yapılması uygun görülmemektedir.